

Pere-Enric Barreda (en col·laboració amb Ferran Arasa)
«La Iglesuela y su ermita del Cid: documentos para su historia (I)»
Centre d'Estudis del Maestrat 2011, Benicarló, 2011

L'origen del llibre es gesta l'estiu del 2007, quan l'alcaldesa Inma Artola ordena posar en caixes arxivadores la documentació municipal des de 1936, que estava en diverses dependències. Després d'estudiar-la, s'obtenien textos locals molt importants, i després l'Ajuntament aprovava el conveni amb la Universitat de Barcelona per a buscar més documentació dispersa pels arxius i biblioteques espanyols.

A Barcelona els resultats van ser escassos en l'Arxiu de la Corona d'Aragó, i la Biblioteca de Catalunya, i igual a l'Arxiu del Regne de València. A Terol es va consultar la documentació del Sr. Manuel Matutano i microfilms d'arxius de Terol. A Madrid, a l'Arxiu Històric Nacional, es va obtenir nombrosa documentació de l'ordre de l'Hospital i en els fons del Clergat, de la parròquia de la Iglesuela (178 escriptures). Finalment, a Saragossa hi ha documentació en els arxius Històric Provincial com de la Diputació, però estava tancat per obres el Diocesà.

Després classificar i ordenar els materials, s'ha redactat el llibre, que no és una història completa, perquè falten per consultar fonts. Valorem especialment les relacions de propietats de la orde de l'Hospital; llistats de veïns; relacions de topònims i cognoms amb datació cronològica; datacions i reformes de monuments com l'església, castell, casa de la vila, murs, nevera, cases-palau, ermites, molins, etc.; textos com les lleis municipals de 1701 o els convenis entre el municipi i la orde de l'Hospital, fundacions civils i religioses (beneficis, almoines, confraries, capellanies, escola, òrgan, etc.), la destrucció de l'art i arxius el 1936, etc.

En el moment de redacció definitiva de l'obra comptem amb la valuosa col.laboració sobre Prehistòria i Antiguitat del Dr Ferran Arasa, de la Universitat de València, amb 30 anys d'experiència en la recerca de l'Arqueologia i Història Antiga de les nostres comarques i un veritable apassionat de l'entorn de l'ermita de la Verge del Cid.

Les 126 il.lustracions de l'obra, amb els seus comentaris, van en un apartat final, encara que les vinculem en el capítol a què corresponen. L'apèndix documental conté els documents indispensables, escrits en llatí o llargs com les lleis municipals. La bibliografia final és molt extensa i especialitzada en el tema tractat.